

Ogólne zasady kwalifikowalności kosztów w Interreg Europa Środkowa 2021-2027



Hierarchia zasad kwalifikowalności wydatków

Unijne regulacje
(rozporządzenie nr 2021/1059, 2021/1060)



```
graph TD; A[Unijne regulacje  
(rozporządzenie nr 2021/1059, 2021/1060)] --> B[Zasady programowe  
(podręcznik programu)]; B --> C[Krajowe regulacje, w tym  
regulacje wewnętrzne partnera];
```

Zasady programowe (podręcznik programu)

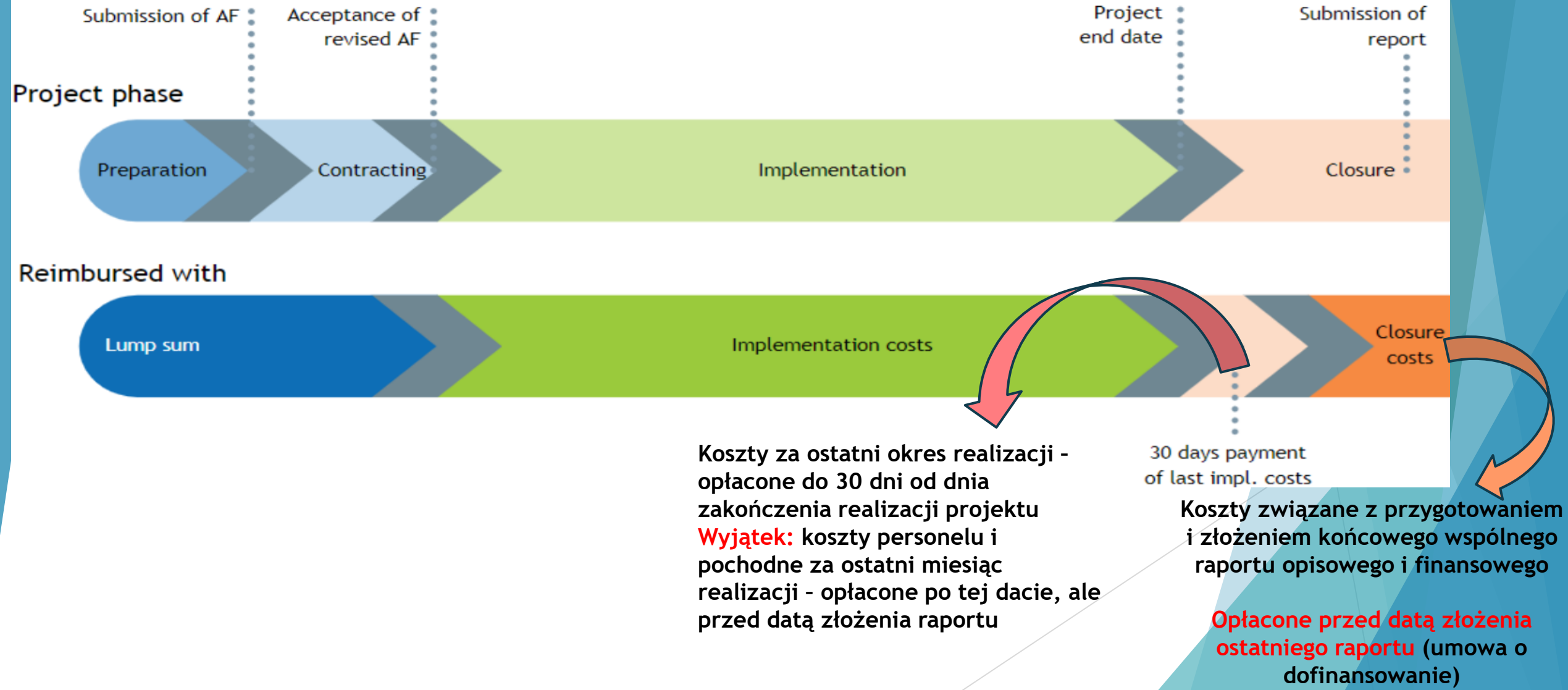
Krajowe regulacje, w tym
regulacje wewnętrzne partnera

Okres kwalifikowalności wydatków

Koszty implementacji są kwalifikowalne od **daty rozpoczęcia** projektu do **daty zakończenia** określonej **w umowie o dofinansowanie**.

Koszty są **kwalifikowalne najwcześniej** od dnia następującego po złożeniu wniosku o dofinansowanie do IZ/WS, pod warunkiem, że dzień ten jest oficjalną datą rozpoczęcia realizacji projektu wskazaną we wniosku o dofinansowanie – ponoszenie kosztów w projekcie **na własne ryzyko Partnera przed zatwierdzeniem decyzji o dofinansowanie przez Komitet Monitorujący**.

Fazy realizacji projektu a kwalifikowalność wydatków



Podstawowe zasady kwalifikowalności

- 1) **Niezbędne** do realizacji projektu
- 2) **Zaplanowane** we wniosku o dofinansowanie(**koszty dotyczące działań nieprzewidzianych we wniosku aplikacyjnym co do zasady są niekwalifikowalne**),
- 3) **Zgodne z zasadą należytego zarządzania finansami:** gospodarności (oszczędności), efektywności (wydajności) i skuteczności (*sound financial management*),
- 4) **Poniesione i zapłacone** przez Partnera projektu,

Podstawowe zasady kwalifikowalności

- 5) **Potwierdzone dokumentami księgowymi** (m.in. fakturami, rachunkami, listami płac lub innymi o równoważnej wartości dowodowej),
- 6) Należycie **udokumentowane**,
- 7) Zaksięgowane na **wyodrębnionej ewidencji księgowej** projektu lub zastosowanie kodu księgowego (za wyjątkiem stawek ryczałtowych i kwot ryczałtowych),
- 8) **Pozbawione** konfliktu interesów,
- 9) **Poniesione zgodnie** z regulacjami udzielania zamówień w programie,
- 10) Zgodne z zasadami **prawa wspólnotowego, krajowego** oraz **programu** Interreg Europa Środkowa 2021-2027,

Zasada należytego zarządzania finansami

➤ Zasada oszczędności (gospodarność)

Zasoby (w tym finansowe, zasoby ludzkie) wykorzystywane przez Partnera były udostępniane w odpowiednim **czasie, w odpowiedniej ilości i jakości oraz po najlepszej cenie.**

W czym przejawia się realizacja tej zasady

Kwestie oszczędności pojawiają się, gdy jednostka lub działalność może znacząco obniżyć koszty nakładów przy danym poziomie produktów lub rezultatów.

Ogólne zagrożenia w tym obszarze mogą obejmować

- a) marnotrawstwo,
- b) przepłacanie,
- c) nadmiarowość (*gold-plating*).

Co podlega kontroli w realizacji tej zasady?

Kontrola ma na celu ustalenie czy do osiągnięcia założonych celów wybierane są najwłaściwsze i tańsze nakłady:

- a) jednostka kontrolowana **pozyskuje odpowiedni rodzaj, jakość i ilość zasobów** po minimalnych kosztach;
- b) kontrolowana jednostka **zarządza swoimi zasobami w celu minimalizacji ogólnych nakładów;**
- c) działanie mogło **zostać zaplanowane lub wdrożone w inny sposób**, co skutkowałoby **niższymi kosztami.**

Zasada należytego zarządzania finansami

➤ Zasada wydajności (efektywność)

Partner zapewnia najlepszą relację wynikową związku pomiędzy zaangażowanymi **zasobami**, podejmowanymi **działaniami** i **osiągnięciem celów**.

W czym przejawia się realizacja tej zasady

Partner może zwiększyć ilość lub jakość produktów lub rezultatów bez zwiększania wykorzystania zasobów.

Ogólne zagrożenia w tym obszarze mogą obejmować m.in.:

- a) wycieki,
- b) nieoptymalne wskaźniki nakładów i wyników;
- c) powolna realizacja działań;

Co podlega kontroli w realizacji tej zasady?

Kontrola ma na cel sprawdzenie czy produkty lub rezultaty zostały zmaksymalizowane pod względem ilości, jakości i harmonogramu w odniesieniu do poziomu dostępnych zasobów, tzn. czy:

- a) **produkty lub rezultaty** zostały osiągnięte **w sposób opłacalny**;
- b) **istnieją jakiegokolwiek możliwe do uniknięcia wąskie gardła** lub niepotrzebne **nakładanie się działań**.

Zasada należytego zarządzania finansami

➤ Zasada skuteczności

Zasada dotyczy **stopnia**, w jakim **założone cele są osiągnane** poprzez podejmowane **działania**.

Kwestie skuteczności pojawiają się, gdy podmiot lub działanie nie przynosi oczekiwanych produktów, rezultatów lub skutków

Ogólne zagrożenia w tym obszarze mogą obejmować:

- a) wadliwy projekt i określone działania, np. nieodpowiednia ocena potrzeb, niejasne lub niespójne cele, nieodpowiednie środki interwencji lub niewykonalność wdrożenia;
- b) błędy w zarządzaniu, np. cele nie są osiągnane, kierownictwo nie traktuje priorytetowo osiągnięcia celów.

Co podlega kontroli w realizacji tej zasady? Zakres kontroli zależy od pomiaru stopnia, w jakim osiągnięto różne rodzaje celów:

- a) **cele operacyjne (produkty):** ocena **w jakim osiągnięto zamierzone produkty** (badanie działań wewnętrznych w organizacjach odpowiedzialnych za realizację działania)
- b) **cele bezpośrednie (rezultaty):** ocena, czy działanie przyniosło jasne i pozytywne rezultaty dla bezpośrednich adresatów pod koniec ich udziału (badanie informacji monitorujących opracowanych przez organizacje wdrażające, a także uzyskanie informacji od bezpośrednich adresatów);
- c) **cele pośrednie i globalne (skutki):** badanie wykracza poza granice kontrolowanej jednostki i ma na celu zmierzenie skutków działań w projekcie (uwzględnienie w kontroli czynników zewnętrznych i przedstawienia dowodów na to, że zaobserwowane skutki są rzeczywiście spowodowane dany działaniem w projekcie i nie są konsekwencją takich czynników.).

Wydatki niekwalifikowalne

- 1) Odsetki od zadłużenia,
- 2) Zakup gruntów,
- 3) Grzywny, kary finansowe,
- 4) Prezenty,
- 5) Koszty związane z wahaniami kursów walutowych,
- 6) Wkłady rzeczowe (w tym wolontariat),
- 7) Podział pozycji kosztowych pomiędzy Partnerów projektu, tzw. *cost sharing*
- 8) Upusty nieuwzględnione przy występowaniu o zwrot kosztów.

Podatek VAT

- 1) VAT dla projektów o **budżecie poniżej 5 mln EUR**:
kwalifikowalny bez obowiązków kontrolnych, nawet VAT podlegający odzyskaniu jest kwalifikowalny
- 2) VAT dla projektów **powyżej 5 mln EUR**:
może zostać uznany za wydatek **kwalifikowalny jeżeli nie podlega zwrotowi** na mocy krajowych przepisów dotyczących VAT. Konieczność kontroli!

VAT a pomoc publiczna

- 1) Pomoc publiczna u partnera = VAT co do zasady **niekwalifikowalny** (raportowanie w kwotach netto)
- 2) Badanie kwalifikowalności – **oświadczenie Partnera o możliwości bądź braku odzyskania VAT w projekcie**

Pomoc publiczna – state aid

Aby dofinansowanie z programu miało charakter pomocy publicznej musi być **spełnione 5 kryteriów łącznie**:

1. Odbiorcą pomocy jest podmiot (przedsiębiorca), który prowadzi działalność gospodarczą w projekcie
2. Pomoc pochodzi od Państwa (ten warunek jest zawsze spełniony w przypadku finansowania otrzymanego z każdego programu Interreg)
3. Pomoc daje korzyść ekonomiczną, której przedsiębiorca nie uzyskałby w normalnych warunkach rynkowych
4. Pomoc selektywnie sprzyja niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów
5. Pomoc zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji oraz wpływa na wymianę handlową wewnątrz Unii Europejskiej

Pomoc publiczna udzielana na podstawie rozporządzenia GBER – art. 20

Pomoc publiczna pośrednia

- 1) Działania projektowe Partnerów mogą przynieść korzyści przedsiębiorstwom – stronie trzeciej, niedostępne dla nich na zasadach rynkowych ➡ **pomoc publiczna pośrednia** (art. 20a GBER)

Przykłady:

- Usługi doradcze lub inne usługi dotowane świadczone na rzecz MŚP,
 - Szkolenia prowadzone dla MŚP,
 - Dostęp do zaplecza badawczego dla przedsiębiorstw.
- 2) Pomoc przyznana przedsiębiorstwu (beneficjent końcowy działań związanych z projektem-strona trzecia), **nie może przekroczyć 22 000 EUR.**
- 3) Podmiotem udzielającym pomocy publicznej jest Partner.
- 4) Obowiązki Partnera w przypadku udzielenie pomocy przedsiębiorstwom:
- wydanie podmiotowi – stronie trzeciej, oświadczenia o przyznaniu pomocy publicznej
 - opracowanie metodyki obliczenia wysokości przyznanej pomocy pośredniej

Wypełnienie ww. obowiązków podlega sprawdzeniu przez Kontrolera na etapie weryfikacji raportu

Pomoc de minimis – instrument wyjątkowy

1. *Pomoc de minimis* – w przypadku partnerów otrzymujących wkład publiczny do swoich budżetów program może przyznać środki z EFRR w ramach *pomocy de minimis*
2. Pomoc przyznawana jest przez Austrię i wchodzi do całego budżetu dofinansowania z EFRR danego partnera
3. Udzielenie pomocy w ramach de minimis oznacza, że **partnerzy mogą otrzymać środki z programu jedynie w przypadku, gdy w ciągu ostatnich trzech lat podatkowych od** dnia przyznania pomocy przez Austrię:
 - a) **nie otrzymali pomocy w ramach zasady de minimis w łącznej kwocie przekraczającej 300 000 EUR,**
 - b) **w sektorze drogowego transportu towarowego - do 100 000 EUR.**

Pomoc de minimis nie jest przyznawana na produkcję pierwotną produktów rolnych, ani na sektory akwakultury i rybołówstwa

Wydatki dofinansowane z innych źródeł

Wydatki całkowicie **dofinansowanie z innych źródeł w ramach funduszy UE** lub zostały sfinansowane **w ramach dotacji** międzynarodowej, krajowej lub regionalnej **nie uznaje się za kwalifikowalne** w ramach Programu (**podwójne finansowanie**).

Podwójne finansowanie

niedozwolone zrefundowanie całkowite lub częściowe danego wydatku **dwa lub więcej razy ze środków publicznych** – wspólnotowych lub krajowych.

Informacja i promocja projektu

Cel wymogów informacyjno –promocyjnych

Współfinansowane projekty muszą **promować otrzymane wsparcie z UE we wszystkich swoich działaniach** i przestrzegać zasad oznakowania UE i Programu.

Wymagania te określone są w rozporządzeniach UE 2021/1059 i 2021/1060, Podręczniku Programu i Podręczniku oznakowania.

Wymagania dotyczące widoczności, promocji i oznakowania (w jaki sposób partner spełnia wymogi) - oznakowanie zgodnie z Rozporządzeniem UE 2021/1059:

- Godło flagi Unii Europejskiej (**nie mniejsze niż rozmiar największego logo wyświetlanego na tej samej stronie lub powierzchni**),
- Odniesienie do źródła finansowania z EFRR,
- Logo programu i projektu,

Informacja i promocja projektu

1) Wymagania dotyczące widoczności i stosowania wzoru oznakowania Programu mają zastosowanie **do wszystkich dofinansowanych działań:**

- materiałów drukowanych i cyfrowych, publikacji,
- stron internetowych (w tym ich mobilnych odsłon),
- działań i wydarzeń online i na miejscu.

2) **Inwestycje/zakup sprzętu** o wartości przekraczającej 100.000 EUR:

ustawienia tablicy lub billboardu muszą być one widoczne dla opinii publicznej i zawierać:

- symbol Unii Europejskiej, logo projektu, nazwa projektu odniesienie do EFRR,
- opis inwestycji/zakupionego sprzętu,
- adres strony www projektu,

Tablice/bilboardy instalowane są w momencie rozpoczęcia inwestycji, zakupu sprzętu lub zainstalowania zakupionego sprzętu.

3) Oznakowanie w **siedzibie/strony partnera**

- w siedzibie partnera wymagane jest umieszczenie co najmniej **jednego plakatu o minimalnym rozmiarze A3** lub równoważny **wyświetlacz elektroniczny** (),
- na **oficjalnej stronie internetowej**/stronach mediów społecznościowych **partnera**, o ile takie strony istnieją, zamieszczenie **krótkiego opisu operacji Interreg**, w tym jej celów i rezultatów, z podkreśleniem faktu otrzymania wsparcia finansowego z EFRR.

Informacja i promocja projektu

Kwalifikowalność materiałów promocyjnych

Materiały promocyjne są kwalifikowalne tylko wtedy, gdy:

- odnoszą się do pozycji znajdujących się na określonej liście materiałów kwalifikowalnych lub
- zostały wcześniej zatwierdzone przez WS.

Lista materiałów promocyjnych zatwierdzona przez Program jest **zamknięta**:

długopisy i ołówki, zeszyty, torby (papierowe, bawełniane, lniane), roll –up.

Materiały promocyjne spoza listy wymagają uprzedniej zgody IZ/WS pod rygorem niekwalifikowalności.

Powyższa lista nie dotyczy publikacji drukowanych (np. broszury, ulotki, pocztówki czy plakaty):

- można przygotować dowolną publikację drukowaną,
- musi być zgodna z zasadami branding,
- produkcja nie wymaga uprzedniej zgody IZ/WS.

Konsekwencje finansowe z tytułu nieprzestrzegania wymogów informacyjno-promocyjnych

Jeśli nie ma możliwości naprawy naruszenia dotyczącego informacji i promocji, **Kontroler/IZ/WS może uznać za niekwalifikowalne do 2% dofinansowania z EFRR przyznanego Partnerowi.**

Obszar Programu Interreg Europa Środkowa 2021-2027



Regiony i miasta z 9 państw członkowskich UE: Austria, Chorwacja, Czechy, Niemcy, Polska, Słowacja, Słowenia, Węgry, Włochy.

Kwalifikowalność wydatków a obszar Programu Interreg CE

- 1) Partnerzy projektu mogą realizować działania wykraczające **poza obszar objęty Programem** pod następującymi warunkami:
- Działanie przyczynia się do realizacji celu Programu,
 - Działanie jest niezbędne do realizacji projektu,
 - Są wyraźnie wskazane we wniosku lub jeśli nie są, zostały wcześniej zatwierdzone przez WS.

Uwaga: Program nie wspiera inwestycji w infrastrukturę i roboty budowlane lub inwestycji produkcyjnych realizowanych poza obszarem objętym Programem.

- 2) Czy dane działanie znajduje się na lub poza obszarem działania Programu **decyduje lokalizacja działania bądź Partnera.**

Na przykład:

- W przypadku **działań/działań pilotażowych** mających charakter niematerialny (np. testowanie narzędzi dla MŚP) decyduje **lokalizacja Partnera projektu, który poniósł koszty**,
- W przypadku działań związanych z **wydarzeniami** (konferencje, spotkania, zakwaterowanie itp.) decyduje **miejsce wydarzenia**.
- W przypadku kwalifikowalności **podróży i zakwaterowania ekspertów zewnętrznych** decyduje **miejsce docelowe podróży**.

Zmiany w realizacji projektu przez Partnera

1) Małe zmiany:

- a) wymagają zgody Partnera Wiodącego
- b) nie wymagają wcześniejszego zatwierdzenia przez WS:
- c) uwzględnione i opisane w raporcie okresowym jako „deviaitions”
 - zmiana danych Partnera (dane kontaktowe, numeru konta),
 - zmiana terminów działań,
 - zmiana w ramach zasady elastyczności budżetu.

2) Duże zmiany: wymagają wcześniejszego zatwierdzenia przez WS

- rezygnacja partnera w uczestnictwie w projekcie,
- zmiana w planie działania i wpływ na założenia i efekty realizacji projektu
- zmiany w budżecie powyżej zasady elastyczności (tylko 1 duża zmiana w całym okresie)

Zmiany w realizacji projektu przez Partnera

Zasada elastyczności

zwiększenie budżetu lub budżetu w jednej lub więcej zatwierdzonych kategorii **kosztów** o **10%** lub **20 000 EUR** (w zależności która kwota jest wyższa).

Zasada elastyczności nie ma zastosowania w przypadkach:

- **Nie ma przydzielonego budżetu w ramach CC6** - każde zwiększenie musi zostać uzgodnione z WS z wyprzedzeniem, nawet w przypadku małych zmian,
- **Charakter i przeznaczenie inwestycji** określone w ostatniej zatwierdzonej wersji wniosku aplikacyjnego **nie podlegają zmianie**,
- Koszt **pojedynczej inwestycji** (CC5 i CC6), która **nie był wymieniony w części C.4** wniosku o dofinansowanie, **nie może** być zwiększony **powyżej 25.000 EUR**,
- Otrzymania w ramach projektu przez partnera **pomocy finansową** w ramach **zasady de minimis** - partner **nie może zwiększać** swojego budżetu

Ewidencja księgowa

- 1) **Koszty rzeczywiste** projektu muszą być rzetelnie i wiarygodnie odzwierciedlone w systemie finansowo-księgowym Partnera
- 2) Sposób prowadzenia ewidencji księgowej do projektu: **oddzielna ewidencja księgowa** lub stosowanie **kodów księgowych** dedykowanych do projektu.
- 3) Wraz z pierwszym rozliczeniem przesyłanym do kontroli należy przesłać plan kont jednostki z wyszczególnieniem, np. wyodrębnieniem kont analitycznych projektu.
- 4) Ewidencja księgowa poniesionych kosztów rzeczywistych - z każdym raportem okresowym

Uwaga!!! Wymóg prowadzenia odrębnej ewidencji kosztów do projektu nie dotyczy kosztów uproszczonych

Opis dokumentów w projekcie

1) Dokumenty udzielenia zamówienia i realizacji usługi/dostawy (np. umowa, zlecenie, porozumienie, inny dokument o równoważnym znaczeniu)
wskazanie, że usługa/dostawa realizowana jest na potrzeby danego projektu w Programie.

2) Dokumenty księgowe:

a) listy płac

b) faktury/rachunki

Opis na oryginale dokumentu powinien zawierać następujące informacje:

✓ wydatki były współfinansowane z programu Interreg Europa Środkowa,

✓ numer, nazwę (akronim) projektu,

✓ gdy dokument księgowy zawiera pozycje kosztów finansowanych z innych źródeł, informację, które pozycje na dokumencie księgowym są finansowane ze środków projektu;

3) Dokumenty elektroniczne (księgowe, udzielenia zamówienia)

Ww. informacje z opisu powinny znaleźć się **w treści tego dokumentu**

Właściwy opis dokumentów jest podstawą identyfikacji danego wydatku z projektem

Kurs wymiany

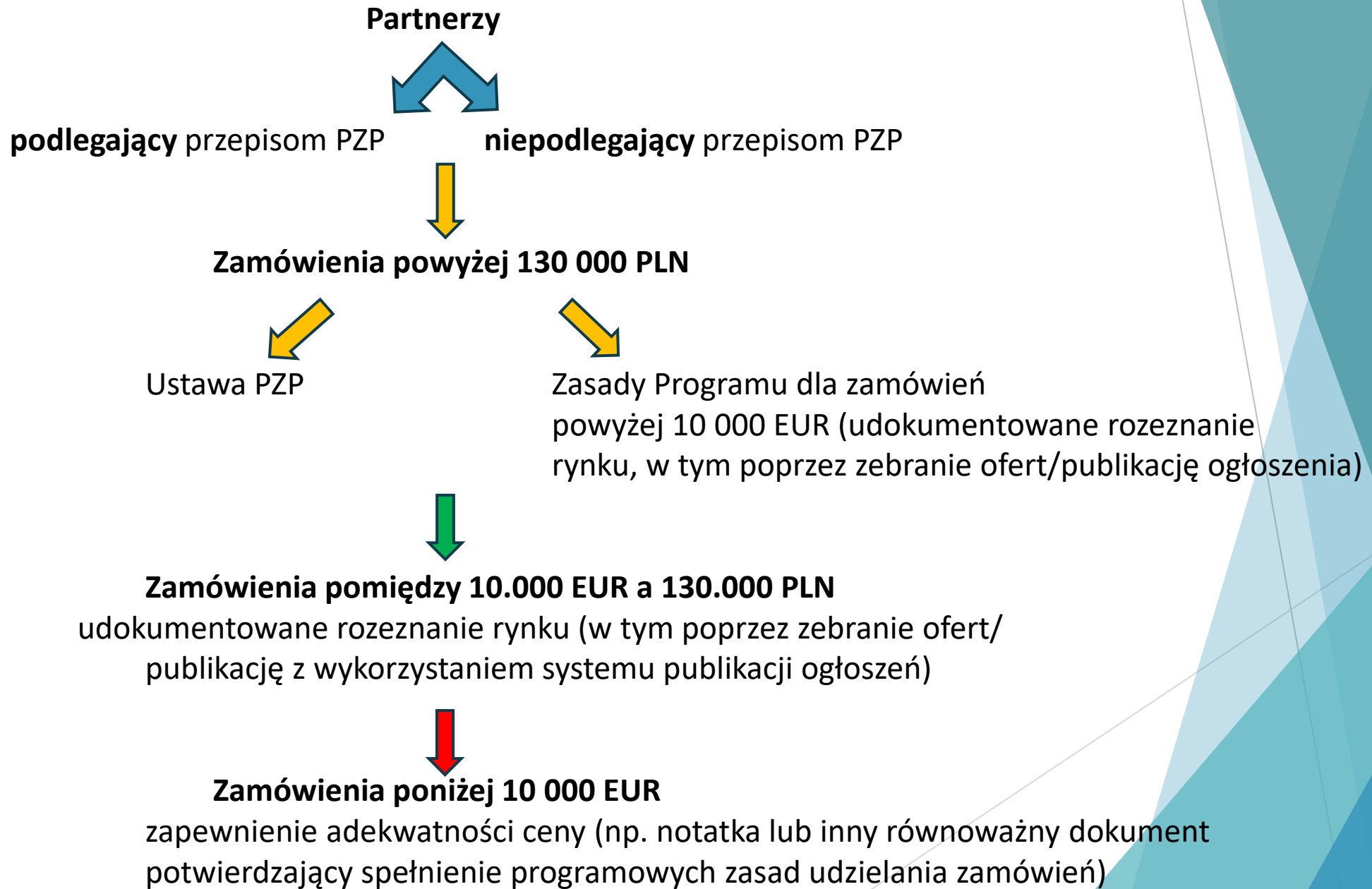
- 1) Raportowanie wydatków w walucie EUR.
- 2) Obowiązujący kurs wymiany - średni kurs ustalony przez Komisję Europejską **z miesiąca, w którym raport został złożony do kontrolera.**

http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/inforeuro/inforeuro_en.cfm

- 3) Wydatki poniesione w walucie EUR – nie podlegają przeliczeniu na EUR

**Kwalifikowalnym wydatkiem jest rzeczywisty wydatek
wyrażony lub poniesiony w walucie EUR**

Tryby dokonywania zamówień



Szacowanie wartości zamówienia

Wartość zamówienia w realizacji projektów CE:

- Całkowite szacunkowe **wynagrodzenie wykonawcy netto**.
- Ustalone z należytą starannością – decyduje o rodzaju procedury udzielenia zamówienia
- Uwzględniające zamówienia uzupełniające
- **Udokumentowane** w sposób zapewniający właściwą ścieżkę audytu.

Szacowanie wartości zamówienia

Szacownie wartości zamówienia a status Partnera jako zamawiającego

Partnerzy będący zamawiającymi w rozumieniu przepisów ustawy PZP

1. Proces szacowania **zgodnie z przepisami ustawy PZP** (art. 28 i kolejne)
2. Ustalając wartość zamówienia, należy **sprawdzić** wszystkie następujące **warunki (tożsamości)**:
 - a) Usługi, dostawy i roboty budowlane są identyczne pod względem rodzaju lub funkcji.
 - b) Zamówienie może zostać udzielone w tym samym czasie.
 - c) Zamówienie może być zrealizowane przez jednego wykonawcę.
3. Ustalenie z jakim **typem zamówieniem** na potrzeby **projektu mamy do czynienia** zamówienie **wspólne** na poziomie na całej instytucji **czy też odrębne**:
 - 1) **Zamówienie wspólne**, gdy udzielane zamówienia, w tym projektowe:
 - a) mają to **samo przeznaczenie** oraz dodatkowo i
 - b) istnieje możliwość ich uzyskania **u jednego wykonawcy** i
 - c) mogą zostać zrealizowane **w tym samym czasie**
 - 2) **Odrębne zamówienie** - sytuacja, gdy przedmiot zamówienia ma inne przeznaczenie lub nie jest możliwym jego nabycie u tego samego wykonawcy.

Szacowanie wartości zamówienia

Partnerzy niebędący zamawiającymi w rozumieniu przepisów ustawy PZP

W przypadku zamówień realizowanych przez Partnerów, którzy nie są instytucjami zamawiającymi w rozumieniu ustawy PZP, wartość zamówienia ustalana jest **w odniesieniu do konkretnego projektu, nawet jeśli podobne zamówienia są realizowane jednocześnie w kilku innych projektach.**

Interreg
CENTRAL EUROPE



Co-funded by
the European Union



CENTRUM PROJEKTÓW EUROPEJSKICH

Dziękuję za uwagę!!!